

LA BARCELONINA

SETMANARI POPULAR
Sortirà 'ls dissabtes.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PAU DE LA ENSENYANSA, 1, 1.ER, 2.^A
 Número sol 5 céntims. Preu de subscripció: 3 pessetas al any.

LO "TRANCAZO,, BURSÁTIL

Vaya yo caliente y riase la gente.

VAL MES ENGINY QUE FORSA

Aixó ho diu 'l *ditxo*, y quan ell ho diu proba qu' es veritat.

També diu que *l'enginy fa la forsa*, y 'm sembla que diria mes bé si digués: l'enginy fa 'l diné.

Aixó es una *ideya* meva; pero que fá molt temps que la tinch ficada á n' el magí.

Y que ningú me l' en treurá.

Y menos are que un meu vehí ho ha probat y 'ls fets han dit que jo tenia rahó. ¿Eh quin' honra?

¡Sort que no soch ergullós ni tinch vanitat!

Y aixó que no tinch lletras.

Peró també hi ha *sabis* ab lletras com sense lletras.

Be, aquest *ditxo* no diu pas lo que jo are he dit; lo *ditxo* diu; que també hi han *burros* ab lletras com sense lletras.

Peró aixís no venia al cas, y jo l' he cambiat.

Donchs ascoltin lo que va passar á n' el barbé de prop de casa y 'm dirán si 'l meu *ditxo* té raho.

Al cantó del meu carré hi havia una botiga per llogá; feya ja tant temps qu' estava desocupada, que ja tots desesperavam de que 's llogués.

A menos que la llogués algún desesperat.

Tots los estadants que hi havia hagut hi habian *tronat*.

Un dia varem sentir que hi trafiquejavan. Sentirem enrahonaments y colps de martell, veurem que hi havia llum encés... en fi, que no 'ns quedá dupte de que possehiriam un nou vehí.

Las batxilleras del barri ja varen tenir feyna. Totas volian saber qui havia llogat la botiga, qué hi posarian, com se deya lo nou vehí, en fi, moltes cosas que no 'ls importavan un *pito* á pesar de l' importancia qu' ellas las hi donavan.

—Jo 'm sembla (deya una, fentse l' enterada) que hi posaran un adrogué de tot *lujo*.

—¡Cal! (feya l' altre ab ayre d' incredulitat) á mi m' han dit qu' hi posarian una cosa may vista.

—¿Qui t' ho ha dit?

—Un que jo 'm penso qu' era l' amo.

—Algú que t' haurá *engallinat*.

¡Y quin dinar! No més de pensarhi ja 'm fa dentetas. Y aixó que jo no hi era; pero m' ho va dir un dels *ditxosos* mortals que perteneixen al gremi dels *periodistas*.

De vins y puros y licors... trieu: hi havia per tots los gustos.

Se veu que 'l barbé era un gran home: ho entenía. Figureuvos que per *postres* los hi portá un tinté, una ploma y paper.

Y ¿qué havia de fer aquella gent, devant d' aquella indirecta?

Ploma *en ristre* y vingan alabansas.

¡Los habían tractat tant bé!

L' endemá tots los diaris parlavan de la nova barberia; en cap més se servia tant bé.

Tothom hi va caure de plá. ¡Com que 'l diari ho deyal...

Desde 'l primer dia lo barbé no s' hi va entendre de feyna. De gent no n' hi anava poca. Era una professó continua. Desseguida va ser la *barberia de moda*.

L' exemple ó l' esperit d' imitació pot tant, que un dia sense darmen conte me vaig trobar á dins del establiment afortunat.

Res, alló que diuhen los castellans:

¿A donde vas Anton?

A donde vá el monton.

Aixís qu' obro la porta, se m' acosta un fulano y 'm diu:

—¿Qué vol ferse *arreglá 'l cap*?

—Me sembla qu' está prou bé.

Jo pensava; potsé si aquest ximple 's pensa que t' hi *falta una rosca*. Me vaig sentir ferit; m' havia tocat l' honor.

Anava á tirarli 'l bastó pel cap, quan sortosament me 'n va distreure una veu coneguda que m' escometia

—¡Ola, Quél! Tu per' aquí? (me va dir un dels

dependents, que 'm coneixia perque havia estat á la barberia que jo avans anava).

—Ja ho pots veure.

—¿Qué vols ferte tallá 'ls cabells?

—Si no 't vé mal...

—Quan vulgas.

Vaig assentarme en una cadira y 's posá á tallarme 'ls cabells.

Mentres los tallava, li vaig dir:

—Que volen dir aquets *retols*: *qui si parla italiano, english spoken...*

—¿No 'ls entens? Vol dir que aquí 's parla italiá, inglés, francés, etc.: tot lo que 's presenta.

—¿Es dir qu' entre vosaltres hi ha qui parla totas aquestas llenguas? me sembla...

—Bé, home, aixó 's diu, pero...

—Vaja, ja l' entench: que aquí no hi ha ningú que sápigam més que 'l castellá, y encara ab prou feynas.

Valdria més que possessin un lleterero á fora que digués: Se tallan los cabells als italianos, als inglesos, etc.

—Ja n' hi ha un de lleterero á fora.

—¡Ah! ja l' ha vist. Vols dir aquell que diu *coiffeur*.

—Sí, aquell mateix.

—¿Y qué vol dir aixó? L' altre dia un noy se va pensar que deya *colifló*.

Vol dir parruquer.

Per fi un ballet (que 'ls ballets per lo tafanés s' assemblan á las donas,) després de mirar per una escaleta de la porta, va dir ab ayre de triunfo:

—Ja ho sé que hi posaran, ja ho sé; ja ho he llegit.

He vist un *retol* que deya *colifló*.

—¿Qué havia dir? Aixó plá que deya

—Tant cert; ó aixó ó una cosa aixís, un simil d' aquesta.

Tothom va esclafir la rialla, deixant al pobre xicot tot sofocat.

Per fi, un dia, dich, una nit, se varen obrir las portas de la botiga, y no hi havia tal *adrogué* ni la *coliflor* que 'l xicot deya haberhi vist.

Era una barberia de luxo.

Molts llums de gas, molts lletereros dorats... en fi, molt *bombo*.

Se va convidar á la *prensa* y 's va obsequiar als periodistas ab un dinar.

—Jo no sé perque no habéu d' escriurer *clá y catalá*, que aquí tothom vos entendria.

—Ja n' hi ha un altre en castellá; ¿no 'l veus?

—¿Vols dir aquell que diu: *se afeitado, corto y rizo el pelo*?

—Si, home.

—Vetaqui una altre extranyesa Jo no comprend com t' ho arreglarias si 't vingués un á dirte: afaytim el cap, després tallim los cabells y després me 'ls rissi.

No 'm tornava resposta Jo 'm giro y no 'l veig en lloch. Al cap d' una estona, comparegué ab una cassoleta de savó desfet per afeytarme.

—Vaja, afaytam, ja que 'n tens tantas ganas.

Acabada l' operació, 'm va dir:

—¿Qué tal? ¿talla aquesta navaja?

—Com totas las demés...

—Mira qu' es de París...

—¿Y qué te que veure aixó?

Mentre estavam parlant aixís, me 'n va posar de potingas. ¡Un rajolí d' una empolleta que duya un *retol* que deya qu' era de Xina, una miqueta d' un potet que deya qu' era d' Inglaterra... al fi 'm deixáben empodegat.

—Be, vaja, ¿quant val aixó? li vaig dir.

—Vuytanta céntims.

—¿Vuytanta céntims?... per quatre quartos lo meu barbé m' ho fa mes depressa y sense tants romanosos.

No hi va haver remey: vaig haver de pagar los vuytanta céntims.

Al sortir d' allí, ab las butxacas tant alleugeridas, vaig veure clá que tots aquells *retols gasetillas* dels diaris, cosmétichs y demés potingas, no eran altre cosa qu' *enginys* dels quals aquell barbé s' havia valgut per *ferse 'ls seus* y per probarme que jo tenia rahó quan deya:

L' enginy fá 'l diner.

QUEL PALETA.

SANFAINA

Vivim per miracle.

Y no 'ns referim á la desolació que causan los petardos que han explotat en diferents punts aquestos días. No; no es aixó precisament lo que posa la nostra vida al encant. Aquestos fets troban ja la seva condempnació en la veu del poble, que protesta indignat á la vista de víctimas ignocents, de fills seus, com aquí 'ls ferits de la Plaça Real, á París un porter y un noyet á Lyon. Ens referim á la sofisticació dels aliments, als venenos que de poch en poch unas vegadas y á fortas dosis altres, van minant la nostre salut, y del robust obrer ne fan un home débil y malaltís, que á cap edat ja no serveix per res.

¿Quants mesos dirian que fa que á Madrid no hi ha entrat una gota de vinagre?

Una friolera: cinch mesos.

Y durant aquest temps, los madrilenyos han amanit l' ensiam ab una barreja de oli de vidriol y altres sustancias tant perjudicials com aquesta.

Del ví ja no 'n parlém: tots sabém qu' es lo que per vi 'ns donan en la major part de las tabernas. Aixís es que beguent no s' agafan forças pel treball, lo que 's fá es *pérdrelas* y exaltarse 'l cervell y 'ls nervis ab l' esperit d' industria que 'ns vé d' Alemania.

Jo no sé perqué 'l treballador no se subleva contra aquest tráfic de que es objecte per part d' aquets altres burgesos que conspiran contra la seva salut.

Si no ho fan, probarán que no es la necessitat de reparar las forças lo que 'ls incita á anar á la taberna, sino 'l vici; y 'l vici ja saben ahont porta. á la degradació

L' home que á conseqüencia de la beguda pert lo coneixement, lo borratxo, recordi que del got al calabosso ó al manicomi hi ha un pas.

Y are que hi som, parlém una mica de Barcelona

No sabém perque ab l' abundancia que hi ha de ví, han de servir tant malament en moltes tabernas.

Lo que venen, més que ví sembla pólvora, per la fortaleza; y pel coló, aigua ab *campetxo*.

Ja tenim la sanch prou calenta, no necesitem que 'ns hi posin més foch. Que 'l guardin pels alemanys ó 'ls inglesos.

Y de tintorerias ja 'n tenim prou també.

Senyor Alcalde: Si creguessem que la nostre veu hagués d' arribar fins á la sevas orelles, li demanaríam que posés remey en aixó.

Las falsificacions en materia d' aliments son més criminals.

Y, pensi, que no es sols lo ví que 's ven falsificat; hi posi al costat del ví la carn, 'l pá, la llet, y en una paraula, tota classe d' aliments, y tindrà una llista complerta.

La mateixa súplica faríam als senyors de l' Arrendataria, encare que 'l tabaco ja es article de luxo.

Per avuy, conténtinse ab la poesia que en la secció corresponent transcribim.

Los apotecaris no s' hi entenen de feyna.

¿Y 'ls metjes? ..

L' altre dia un conegut nostre va anar á buscarne un, y va trobar pel camí un amich seu que li digué qu' era inútil que busqués al Galeno.

—Perqué?—li vá dir lo nostre conegut.

—Perque es fora de Barcelona: ha anat á casar. Y per cert qu' es l' única época del auy que no mata.

Ab motiu del Centenari de Colón sortiran moltes curiositats, que molts ignoravan. Entre ellas, una carta escrita per má del il·lustre navegant, que ha costat al seu actual amo la friolera de cinch mil duros.

Lo Sant Pare deixarà també lo primer mapa

que 's feu d'América, degut á nostre compatriota Diego de Ribera y que 's conserva ab gran estima en el Vaticá.

Y nosaltres ¿qué presentarem?

¡Quina vergonya per nosaltres, veure compareixre als estrangers adornats ab las joyas que no varem saber conservá!

Mentres que 'ls estrangers, comprenent lo preu dels tresors que llemsarem, los guardaren per l' Art y per la Ciencia.

A lo menos tenim are 'l consol de sentir las alabansas de la nostra Patria, alabansas tant més desinteressadas quan son estrangers qui las fan.

Pero, are que hi penso: ¿perqué no podém oferirli al Sr. Colom un dinar al Tibidabo, avuy que 'ls banquetes están tant de moda?

Jo si fos autoritat, lo feya baixar de la columna per algunas horas; pero ¡ey! avantes li faria remendar aquell pegat que porta á l'esquena.

Perqué ferlo aná apadassat, sería ferli fer un paper ridícol.

Llegim en *El Imparcial* que los constitucionals turchs han dirigit una proclama al pahís, queixantse de la persecussió que sofreix la premsa, arribant al punt de no deixar circular diccionaris ab l'explicació de las paraulas *revolució, llibertat, igualtat, levantament*, etc.

També son prohibidas las representacions d'*Hamlet, Otello, Rigoletto, Faust* y altres per l'estil, á meuos de sufrir moltas mutilacions.

De cafés cantants, ni parlarne.

Lo Sultan deu observar lo que passa en los pahissos hont estant en boga totes aquestas cosas, y al veure la generació que puja y l'exercit d'escrofulosos y tísichs que produheixen, deu pensar: ¡cá barret! No es pas aixís que 'ns oposaríam als plans de las potencias d'Europa, que volen fernes desaparèixer del mapa.

Si fessem com ells, Turquia se desfeya entre las demás nacions d'Europa com un bolado dintre d'un got de té calent.

Havém llegit que en un dels salons de més renom de París l'altre dia encara hi ballaban. Totas las salas semblavan los *parques* de Versailles en los días de festa d'ara fa cent anys.

Com llavors, las senyoretas anavan disfressadas de pastoras. Fins aquí la cosa no té *lances*; es molt natural que á mida que creixen las aficions per lo *vert* aumenti 'l nombre de pastoras; lo que es estrany es que 'ls homes portavan frach negre ab un clavell vert al trauc com la moda avuy exigeix.

Y 'ns sembla á nosaltres que havían de fer mala fila las pastoras rodejadas de frachs negres. Si 'ls frachs haguessin estat blanchs, podrian creurer qu'eran un remat de bens, pero negres... ¡uf!

L'altre dia á la Rambla se venia *porch fresch* y altres porquerias embolicadas ab unas *Ultima hora* que uns baylets baladrajavan.

Denunciem á las Autoritats aquesta nova especie de *matute* y 'ls nous *matuteros* Perqué susem que aquell *género* no había pagat drets.

ESCAROLA LITERARIA

LO QUE PENSAVA EN JANOT

En Paco y en Ricardo eran dos amichs; elegants, molt de moda, es á dir d'aixó que 'n diuhem de la *high life*. Veus aquí que un dematí dematinet isqueren los dos de casa seva molt ben equiparats, y cap á la estació del ferrocarril.

Anavan á cassar, pero lluny, ben lluny, allí ahont poguessen trobar molta cassa més que fos ab perill, que pó no 'ls hi feyan singleras ni mals camins, aixís com tampoch cap alimanya.

Aixó si, ho duyan tot tan al punt que no hi havia més que veurer; botinas ben justetas (dech dir que 'ls agradava tenir lo peu bufó) de charol, calsons de cuiro per un cas que algun llop, ó 'l gos de alguna masia los mosegués las camisas, pantalons ben ajustats, y una bruseta curta, com la dels noys del hospici, cenyida al cos ab un cinturón de cuyro que 'ls el ben agarrotava, perque 'ls agradava tenirlo prim, una gorra al cap ab la seva corresponent *clatellera* blanca, per no torrarse lo clatell; aixís mateix enguantadas las mans perque 'l sol no 'ls las tornés morenas, lo sarró penjat á un costat y la escopeta atravesada á la esquena y veuslos aquí que junt ab un pot de carn «*Liebig*», pujan al tren y emprenen la gran expedició.

Per desgracia lo dia que havia comensat seré y radiant, anava enbollicantse tant que quan foren al lloch de parada, un nuvolots negres y espessos tapavan per complert lo sol: endavant; que farém que no farém, per fi tinguerem lo inmens valor de anar á probar fortuna y bosch en dins, bosch en dins anaren en busca de cassa pera poderli tirar, pero no lograren trovar mes que un gran xafech que los deixá fets uns peixos.

Els prou buscavan una casa ahont aixaplugarse, pero cá, no n'hi havia de fetas.

—Ay pobres de nosaltres, deya l'un, ara si que estém perduts, no veig camí ni carrera, estich moll com una sopa y 'm temo que d'aqueixa feta tindré de anar á los banys de Caldas.

—No m'en parlis, responia l'altre, jo ja 'm sento dolor á la cama y tinch una debilitat que ni dret me puch tenir.

—Donchs qué farém?

—No ho sé; só perdut ben be l'esma, com si fos á un laberinto.

Y los dos senyorets, aquí caich aquí m'aixeco, bruts y enfangats fins á la nou del coll, perduda ben be l'esma y sense gens de práctica d'aquells andurrials y ab por de estimbarse, no gosavan, ni gayre be podían donar un pas.

Tristos y desconsolats, enragullats de tan cridar sense que ningú los sentís, se sentaren demunt d'unas pedras aconsolats de morir en lo abandono.

Mes la mort no 'ls volia á tan poca costa, aixís es que á la tarde brillá en lo cel lo esplendent Arch de Sant Martí, que diu que si surt

al dematí la pluja ja es aquí, si á la tarde ja es passada.

La esperansa alentá 'ls cors dels dos *cassadors* y emprengueren via á la hermosa llum del sol que bellament brillava en la alta volta adiamantant demunt las fullas las gotas de la passada pluja.

Pero, ni per aquestas, no trobaban la direcció y no feyan sinó dar voltas en un cercol viciós; de cassa, ni se 'n parlava, cada relliscada cantava 'l misteri, los peus apretats dins las botinetas los feyan veurer la padrina, y mentrestant la nit s'els venia á sobre. ¡Ay quin esporugiment! Ara si que anava á risch de que no hi valguessen los calsons de cuiro y de que sas camisas y tot lo seu cos, passessen á servir de sopar á algun llop ó altre bestiola per l'estil.

Sobte, y van respirar, oiren lo toch de un fluiol, posárense las duas mans á la boca fent embut, y despres de dir baixet, á la una, á las dos y á las tres, cridaren ab sa veu de dia de dejuni tots dos á un temps.

—Assistencia, asistencia!

Un baylet d'uns deu anys aparegué corrents tenint encara lo fluiol á la ma, mes al veurels quedá tot soptat y com si l'haguessin clavat en terra ab un pam d'ulls y boca oberta.

—¿D'ahont ets, no hi ha cap casa per aquí pera recullirnos?

Lo baylet tot confós volgué respondre, mes de sa boca no sortían més que monosílabas.

—¿Que ets imbecil que no entens lo que 't preguntem, ó ets mut que no saps respondrer?

—No, no senyor, digué ell tot astorat.

—Per acabar, tu deus viurer en alguna casa y eixa no deu ser lluny, donchs acompányanshi.

—No, no puch encara, perque no es hora de tancar.

—Y que, hora de tancar y de no tancar, ¿es que aquí son primer las bestias que las personas? ¿no veus com estem? bona fora que 'ns tinguésem de estar aquí fins que á tas bestias los hi des la gana; passa en levánt y guía.

Lo baylet tot aturdir de que un altre que no fos l'amo 'l manés; mes sense gosar á contradir, juntá los porchs y emprengué 'l camí de la masia.

—¿Vaya un xicot més imbecil, anavan dihent los dos senyorets; Si 's crían pitjor que bestias: ja li ensenyarem nosaltres com se tractan las personas!

A tot aixó arribaren á una casa de pagés y lo porquer contá á la mestressa lo cas que li havia esdevingut; la bona dona los feu entrar desseguida, y al veurels tant mullats los hi oferí la millor roba de son marit y de son fill, sos mitjons, sas espadnyas y sas millors camisas que si bé no eran d'holanda, en cambi eran netas y ben arregladas ab una bona olor de bugada, y totas las demás robas que havian menester, los hi encengué un bon foch á la llar y los hi prepará un sopar de lo millor que sapigué.

Apesar de la gana que tenían no ho trovaren tot apunt, lo caldo *Liebig* no estava ben fet, ja saber, com aquella dona vivia en un recó de mon y no sabia res, es á dir no era gayre civilisada, no tenia res de estrany, lo pá moreno no 'ls agradava y no se 'l menjavan més que per forsa, y tot lo demás aixís; la pobre dona tota aturrida no sabia pas que es lo que fer més per acontentarlos.

Mentrestant havían arribat los homens del trevall, en Pere lo amo, en Joseph son fill, y en Janot lo mosso; un minyó sapat y alt, mes un xich curt de gambals. Tots plegats s'assegueren al vol de la llar, lo baylet ab las mans demunt los jenolls y mirant ab la boca oberta als dos forasters, lo que li valia de tant en tant un crit del amo perque 's descuidava de tirar llenya al foch, mentres la mestressa anava y venia tota atrafegada fent lo sopar y parant la taula pels homens, y en Janot tot eran orellas pera sentir lo que deyan los hostes.

Aquestos feyan gala, sens dubte pera enlluernar á aquells *imbecils* de totes las ximplesas que per ells eran de personas de *mon* y de *bon tó*.

Se queixavan també de que en los boscos no hi hagués camins ben arrieglats lo que havia sigut causa de que se 'ls fessen malbé 'ls peus.

Lo bó d'en Janot al sentir aixó mirá las botinas de xarol qu'havían posat á aixugar prop del foch, y pensá que á ell també se li haurian malmés los peus ab aquell calsat.

Sens dupte pel cansament, sino fos per la costum, los dos cassadors tiraren lo cos enderrera en l'ascón y quedaren mitj ajasats lo que causá gran estranyesa al mosso que no creya que aquella posició s'estilés á Ciutat; al cap d'un xich, posaren lo peu dret sobre 'l genoll esquert y comensaren de tocarse també ab gran pasmo del minyó que no hauria dit may que 'ls senyors gastessen semblants istils y menys se sabia avenir encara de sentirlos al aseurers de tot lo que ab tanta cordialitat los oferian, que pel cert era lo mellor qu'en la casa hi havia; per més que fos costum de ciutat, no li semblava bé.

Tal vegada lo seu caletre tant curt, no ho copia prou: mentre estava en eixas reflexions sentí qu'un d'ells cridava:

—Paco, Paco.

Será lo gós que deuen dur per aná á cassar; pensá en Janot, mes ab gran sorpresa vegé que no era cap gós sino un d'ells que s'havia alsat y l'altre 'l cridava.

—Quin rediantre de noms *s'estilan á ciutat*, pensava ell, ningú hauria dit sino qu'era nom de gós; y aquest sant es al cel? no he sentit may que lo senyor rector lo digués al nomenar los sants de la setmana.

Mes un'altre cosa lo vingué á treurer d'eixas reflexions lo Paco, ab un ayre tot desdenyós y seguint una conversa que tenia ab son company, acabava de dir.

—Jo ja li vaig dir al *papí*, ets un ximple, y no farás may mes que brutalitats.

AVIAM.

(Seguirá)

UN ESCANYA PITS

La muerte en los labios.

Per la meua pega estranya
soch fumadó, y sentho á Espanya,
m' exposito á sé enmatzinat...
¡Cars lectors: jo 'us asseguro
que avesarse á fumá puro
es viure desesperat!

Contempleu ab mala mira
aquets barrons de cadira
que 'n diuhen puros d' estanch;
val més que fumen ridolta
que si pica, no revolta
(com fan molts puros) la sanch.

Jo ho faria; més m' enganya
sempre 's prometre d' Espanya
que no 's sol may realisar;
y per tot consol de tripa,
penso: ¡bah! pipa que pipa;
som al ball y hem de ballar.

Jo m' he trobat á vegadas
ab las mans enmascaradas
del carbó que fan cremant;
més lo meu despit no es massa
quan penso: bé, bueno, á casa
áb eix carbó hi cuynarán.

¿Y 'l fum? es extraordinari;
tan solament de pensarhi
ja 'm vé basca y tremolins;
alló, aquellas llumaneras
qu' empestan, son frioleras,
son rosas y jessamins.

Y si ab valor arrisqueu
y á despit de tot fumeu,
després no podreu dí un mot;
puig que de xuclá ab l' anhel
vos farà fé aquella fel
singlot, derrera singlot.

Com un codony ó altre cosa
per l' estil, així 'us esmossa
un envoltori d' aquets;
la llengua s' aixuga y pica
y si 'us agrada musica
no intenteu pas fer xiulets.

A voltas peterrelleja
un cigarro, y tant mareja
que arriba á fer tornar groch;
d' aquella oló imatje viva
es la fortó que 'ns arriba
quan socarriman un... porch.

Es un verdader emétich
que deixa en estat frenétich
nostre sistema nerviós;
senten los budells borrasca,
cobreix nostres ulls la basea
y sentim glassats suors.

Y alcansém molta fortuna
si lo mal que 'ns importuna
no té efectes més mohins,
que á voltas en menys d' una hora
torna á trovarse al defora
lo que teníam á dins.

Fumadors: allá 'ns espera
mal carat dins la panera
prometentvos fervos mal;
panxut, flonjo, plé de rampa,
y ab tot y sa mala estampa
vos ne fan pagar... ¡mitj ral!

Mossegueulo: vostra boca
casi de durlo 's sofoca
si teniu curt lo clatell;
puig sembla, en eix cas y en altres,
que 'l puro 's fuma á vosaltres
y no vosaltres á n' ell.

Més de contar fora llarga
eixa historia tan... amarga;
no 'us vull fer badallá més;
sols quatre mots, vos ho juro,
per probarvos que es un puro
veneno del més encés.

Eixa vritat es tan rância,
que un meu company de l' infancia,
que patia molt y molt,
va tréures' cegat la vida
deixant sa sogra sumida
en lo major desconsol.

Jo me 'l trobo l' altre dia
desesperat, que venfa
vers mí ab un puro dolent,
y li dich, puig vá assustarme:
—¿Ahont vás?—A suicidarme.—
Y encengué 'l puro al moment.

P. CATAPLASMA.

INVENTARI DE FI DE SIGLE

TIPOS

¿Ahont es lo comprador?

Rondallas y quientos.

LA GUINEU Y 'L GRIPAU

Una vegada la guineu y 'l gripau van treure un' artiga al cim d' una serra, y quan van tenir el blat net y apilat se 'l van jugar á qui correria mes; el que desde 'l peu de la serra fora primer al pilot de blat, aquell guanyaria y se 'l enduria tot, quedant per l' endemá dematí y se nyalant l' hora, y després cadeascú se 'n va anar al seu cau.

El gripau camina poch, pero ell ja se la tenia rumiada. La guineu mentrestant pensava: ¡Pobre gripau!

Vet' aquí que á la nit ell que 'l gripau crida á dos dels seus companys:

—Mireu, hi fet un' aposta ab la guineu á qui correrá més, y vosaltres m' heu d' ajudar.

Els altres gripaus, tots esmirats:

—Tu dirás qu' hem de fer.

—Veniu ab mi y ho veureu.

Vá, y posa l' un á mitja costa y l' altre á dalt vora 'l pilot de blat; diu:

—Ara, escolteu bé; jo aquí baix al peu de la costa faré veure que arrenco á corre ab la guineu, pero no 'm monré; la guineu, no sentint-me, 's pensarà que m' ha deixat endarrera y, com es tan burleta, m' cridarà; allavoras el que s' escaygui mes amunt qu' ella s' alsa y respon per mí ¿ho enteneu?

Tots dos: Si, si.

—Vaja, donchs, ben amagats.

Arriba l' hora, y quan la guineu va comparexe 'l gripau ja hi era.

—Hola, gripau.

—¿Qué tal guineu?

—Ja estás apunt?

—Ja hi estich, ja.

—Donchs, áu: á la una, á las dugas á las tres!—Y arrencan á corre (es dir, la guineu, que 'l gripau desseguida 's va aturar.

Al cap d' una estona que corria, la guineu no sentia al gripau en lloch y 's girá tota satisfeta:

—Ahont ets, gripau?—

—Soch assí que sau—

ja sent que li responen á mitja costa endevant.

Ella:—Ja ets aquí dalt?—

—Y 's posa á corra altra vegada.

Aviat es va tornar á girar:

—Ahont ets, gripau?—

—Soch assí que sau—

Ella corria, corria, que treya un pam de llengua, y á cada punt la mateixa:

—Ahont ets, gripau?—

—Soch assí que sau—

Corra que correrás, la guineu ja acabava d' arribar al pilot de blat, mes morta que viva:

crida:

—Ahont ets, gripau?—

—Soch assí que mesuráu,—

respon el gripau del pilot de blat estant.
Y la guineu va perdre y morir rebentada.

BLAY DE LA PONA.

ÚLTIMA HORA

Los cambis están als núvols; aviat los perdrém de vista.

Los comerciants farán bé de provehirse de telescopis.

Coneixém óptichs que farán rebaixas als compradors de *al por major* y 'ls regalarán una partitura en tó de *la de la*

*Cansó del tururururut
qui gemega ja ha rebut.*

Trenca - closcas.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 3 6 7 6 1 1 8.—En l' exércit.
- 3 6 5 3 4 5.—Ofici d' home.
- 3 6 5 5 6.—Hi ha homes que 'n tenen.
- 1 8 1 6.—Nom de dona.
- 1 1 2.—Vegetal.
- 5 4.—Nota musical.
- 5.—Vocal.

Lo Tit.

Las soluciones en lo número próxim.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO.

- 1.º XARADA.—A-re-nas.
- 2.º ROMBO.

B
PAP
PERLA
CARDONA
PLOMA
ANA
A

- 3.º GEROGLIFICH.—Dels cobarts y dels gandus no hi ha res escrit.

CORRESPONDENCIA

L. V. Madrid.—Queda suscrit. La próxima setma contestarém sobre 'l demés.
J. C. Mollerusa.—Enviada la collecció al nou suscript.
J. B.—Ab molt gust publicarém los treballs que envia y qu' esperém no serán los derrers.
R. J.—Veurém més tart.
P. D.—L' argument es molt trivial per los lectores nostre periódich.

Imprempta *La Renaixensa*, Xuclá, 13, baixos.